ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା ୬୨୦/୨୦୧୫</u>

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୨୬ ଏବଂ ୨୨୭ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ଦାଶ ...... ଆବେଦନକାରିଣୀ

- ବନାମ -

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ...... ପ୍ରତିପକ୍ଷବୃନ୍ଦ

ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ସଂଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ମାମଲାରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ :

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ଏସ୍. ପ୍ରତାପ, ଅଧିବକ୍ତା

- ବନାମ -

ପ୍ରତିପକ୍ଷକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ, ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା

-- -

ପୀଠାସୀନ :

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଶଶିକାନ୍ତ ମିଶ୍ର

<u>ରାୟ</u>

୨୧.୦୭.୨୦୨୩

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଶଶିକାନ୍ତ ମିଶ୍ର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲାର ଫକିରପୁର ଗ୍ରାମର ପ୍ରାକ୍ଟିସିଙ୍ଗ୍ ବାଳିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ପଦବୀରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ୧୯୯୭ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୯ ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ସହକାରୀ ଶିକ୍ଷକ (ସିବିଜେଡ୍) ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ୧୯୯୪ ମସିହା ଜୁନ୍ ୧ ତାରିଖରୁ ଏକ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡିକୁ/ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ) ଆଦେଶ, ୧୯୯୪ (ସଂକ୍ଷେପରେ ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୨୦୦୪ ଉପଲକ୍ଷେ) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅଣ-ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବେତନ ଖର୍ଚ୍ଚର ୧୦୦% ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଯୋଗ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ/ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ) ଆଦେଶ, ୧୯୯୪ (ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୧୯୯୪) ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ୧୭ ଜୁନ୍, ୨୦୧୩ ରେ ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପ୍ରସବ ପାଇଁ ୧୭ ଜୁନ୍, ୨୦୧୩ ରୁ ୧୩ ଡିସେମ୍ବର, ୨୦୧୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସେ ୨୦ ଅଗଷ୍ଟ, ୨୦୧୩ ରେ ଏକ କନ୍ୟା ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା' ପରେ ୧୩ ଡିସେମ୍ବର, ୨୦୧୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁଟିରେ ରହିଥିଲେ । ସେ ୧୪ ଡିସେମ୍ବର, ୨୦୧୩ ରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିକଟରେ ଯୋଗଦାନ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ସୁସ୍ଥତା ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରି ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା | ସେ ତାପରେ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟିର ଉପରୋକ୍ତ ଅବଧି ମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଇଓ), କେନ୍ଦୁଝର ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଆର୍. ଟି. ଆଇ. ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ, ଡି. ଇ. ଓ. ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ଛୁଟି ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରିକୁ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବ୍ୟଥା ଅନୁଭବ କରି, ଆବେଦନକାରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି;

> *"ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ନମ୍ରତାର ସହ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ ଯେ ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଗ୍ରହ ସହକାରେ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ୧୭.୦୬.୨୦୧୩ ରୁ ୧୩.୧୨.୨୦୧୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା ୩ କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ "।*

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

୨. ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ, କେନ୍ଦୁଝର (ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା ୩) ଏକ ପାଲଟା ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ, ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୧୯୯୪, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଓଡ଼ିଶା ଛୁଟି ନିୟମ, ୧୯୬୬ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସେବା ସଂହିତାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ୧୫ ଦିନ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଛୁଟି ବ୍ୟତୀତ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି ବିଷୟରେ ନୀରବ ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶା ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୨୦୧୩ ଦ୍ୱାରା ୧୦ ଜୁନ,

୨୦୧୩ ର ଅଧିସୂଚନା ଜରିଆରେ ଜି. ଆଇ. ଏ. ୧୯୯୪ ର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ତା ୦୧.୦୪.୨୦୧୩ ରିଖରୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୨୦୧୩ ମଧ୍ୟ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି ବିଷୟରେ ନୀରବ ରହିଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀ ନିୟମ, ୧୯୭୪ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଛୁଟି ବିଷୟରେ ନୀରବ ରହିଛି । ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଓଡ଼ିଶା ସେବା ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ନିୟମିତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ କୌଣସି ନିୟମ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ନୀତି ନାହିଁ ।

୩. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ଏସ୍. ପ୍ରତାପ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ପରାମର୍ଶଦାତା ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ, ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲୁ ।

୪. ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ଜଣେ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଅଧିନ ହୋଇଥିବାରୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ମାତୃତ୍ୱ ସୁବିଧା ଅଧିନିୟମ ୧୯୬୧, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ **ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ବନାମ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ (ମଷ୍ଟର ରୋଲ୍)**

ଏବଂ ଅନ୍ୟ ର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି; ଯାହା (୨୦୦୦) ୩ ଏସ୍ ସି ସି ୨୨୪ ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

୫. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା, ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ଛୁଟି ଅଧିକାରର ବିଷୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ନିୟମାନୁମୋଦିତ ହେଲେ ହିଁ ଏହାର ଲାଭ ଉଠାଯାଇପାରିବ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା କୌଣସି ନିୟମ ନାହିଁ ଯାହା ଏହାର ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

୬. ନିର୍ବିବାଦରେ, ଉକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଯଥା 'ପ୍ରାକ୍ଟିସିଙ୍ଗ୍ ଗାର୍ଲସ୍ ହାଇସ୍କୁଲ୍, ଫକିରପୁର, କେନ୍ଦୁଝର', ୧୯୬୯ ର ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଧାରା ୩ (ଖ)ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ । ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୧୯୯୪ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜି. ଆଇ. ଏ. ଆଦେଶ, ୨୦୧୩ ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ରିଟ୍ ଆବେଦନର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦଳର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ଅନୁଦାନ-ଆଦେଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଛୁଟି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନୁହେଁ । ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି ସମ୍ପର୍କରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା ୩ ମଧ୍ୟ ନିୟମ, ୧୯୭୪ ର ନୀରବତା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟିକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଛୁଟି ସହିତ ତୁଳନା କିମ୍ବା ସମୀକରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଧିକାର ଯାହାକୁ କେବଳ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ

HIGH COURT ORISSA

କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଏହା ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରିବ | ଯଦି ଜଣେ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଏହି ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରିବ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ -୨୧ ଅନୁଯାୟୀ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଉଥିବା ଜୀବନର ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ଆଘାତ ଲାଗିବ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ଜୀବନ ସହ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବୋଲି, ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, **ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ବନାମ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ (ମଷ୍ଟର ରୋଲ୍) ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ (ପୂର୍ବୋକ୍ତ)** ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତବ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ;

> *"ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ସାମାଜିକ ଆଦେଶ କେବଳ ସେତେବେଳେ ହାସଲ କରାଯାଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ଅସମାନତା ଦୂର ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଯାହା ପ୍ରଦାନଯୋଗ୍ୟ, ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଯେଉଁ ମହିଳାମାନେ ଆମ ସମାଜର ପ୍ରାୟ ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ, ସେମାନେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କାମ କରନ୍ତି, ସେଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନିତ କରାଯିବା ଏବଂ ସମ୍ମାନର ସହ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଯାହା ହେଉ, ସେମାନଙ୍କର ବୃତ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ପାଇଁ ସେମାନେ ଯୋଗ୍ୟ | ମା 'ହେବା ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ଘଟଣା । ଚାକିରିରେ ଥିବା ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମକୁ ସୁଗମ କରିବା ପାଇଁ ଯାହା କିଛି ଆବଶ୍ୟକ, ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଚାରଶୀଳ ଏବଂ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଜଣେ କର୍ମଜୀବୀ ମହିଳା ଗର୍ଭରେ ଏକ ଶିଶୁକୁ ବହନ କରିବା*

ସମୟରେ କିମ୍ବା ଜନ୍ମ ପରେ ଶିଶୁକୁ ପାଳନ କରିବା ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଶାରୀରିକ ଅସୁବିଧାକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ | ମାତୃତ୍ୱ ହିତ ଅଧିନିୟମ ୧୯୬୧ ଜଣେ କର୍ମଜୀବୀ ମହିଳାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନଜନକ ଢଙ୍ଗରେ ଏହି ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ପ୍ରସବ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପ୍ରସବ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅନୁପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ଶିକାର ହେବାର ଭୟ ନ ରଖି ସମ୍ମାନର ସହ, ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମାତୃତ୍ୱ ସ୍ଥିତିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରିବେ" ।

HIGH COURT ORISSA

୯. ଯଦିଓ ଉକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ମାତୃତ୍ୱ ସୁବିଧା ଅଧିନିୟମ ୧୯୬୧ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଯେଉଁ ମହିଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମାନ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୯ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ, ବିଶେଷ କରି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪୨ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ରାଜ୍ୟ ନୀତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୯ ଏବଂ ୪୨ ଏଠାରେ ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି;

"୩୯. ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କେତେକ ନୀତି : ରାଜ୍ୟ, ବିଶେଷ କରି, ଏହାର ନୀତିକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ଦିଗରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କରିବ ।

(a) ନାଗରିକ, ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ସମାନ ଭାବରେ, ଜୀବିକା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାଧ୍ୟମ ପାଇବାର ଅଧିକାର ଅଛି;

(d) ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମାନ ଦରମା ଅଛି;

(e) ଶ୍ରମିକ, ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସାମର୍ଥ୍ୟ ତଥା ପିଲାମାନଙ୍କ କୋମଳ ବୟସର ଅପବ୍ୟବହାର ନ ହେବା ଏବଂ ନାଗରିକମାନେ ଆର୍ଥିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ବୟସ କିମ୍ବା ଶକ୍ତି ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବୃତ୍ତିରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ;

୪୨. କାର୍ଯ୍ୟର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ମାନବୀୟ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ମାତୃତ୍ୱ ସହାୟତା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା - ରାଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ମାନବୀୟ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ମାତୃତ୍ୱ ସହାୟତା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ" ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

୧୦. ତେଣୁ ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମାତୃତ୍ୱ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି କରିବାକୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଆଇନ ବିରୋଧୀ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

୧୧. ଫଳସ୍ୱରୂପ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଆଦେଶର ସୂଚନାପ୍ରାପ୍ତି ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରସୂତି ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରି କରିବାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା ୩ କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି।

....

ଶଶିକାନ୍ତ ମିଶ୍ର,

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଅନୁବାଦିକା
ଶିବାନୀ ଦାଶ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ